

Έγγραφο συνόδου

A8-0297/2017

11.10.2017

ΕΚΘΕΣΗ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (2016/2251(INI))

Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

Εισηγήτρια: Laura Ferrara

Συντάκτης γνωμοδότησης (*):
Benedek Jávor, Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων

(*) Συνδεδεμένη επιτροπή – Άρθρο 54 του Κανονισμού

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

	Σελίδα
ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ	3
ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ	7
ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ	18
ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ.....	24
ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ	25

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ – ΣΥΝΟΨΗ ΓΕΓΟΝΟΤΩΝ ΚΑΙ ΠΟΡΙΣΜΑΤΩΝ

I. Σκοπός

Σκοπός της οδηγίας 2004/35/EK (εφεξής «ΟΠΕ») ήταν η θέσπιση κοινού πλαισίου για την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας με εύλογο κόστος για την κοινωνία και με βάση την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», η οποία περιλαμβάνεται στο άρθρο 191 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ.

Για την επίτευξη του σκοπού αυτού, η ΟΠΕ περιλαμβάνει έναν γενικό ορισμό της «ζημίας», η οποία νοείται ως η μετρήσιμη δυσμενής μεταβολή φυσικού πόρου ή η μετρήσιμη υποβάθμιση υπηρεσίας συνδεδεμένης με φυσικό πόρο που μπορεί να συμβεί άμεσα ή έμμεσα.

Στη συνέχεια διευκρινίζεται μία ακόμη κατηγορία ζημίας (η οποία ονομάζεται «περιβαλλοντική ζημία»), και ειδικότερα:

α) η ζημία προστατευόμενων ειδών και φυσικών οικοτόπων, ήτοι οποιαδήποτε ζημία έχει σημαντικά δυσμενείς συνέπειες για την επίτευξη ή τη συντήρηση της ευνοϊκής κατάστασης διατήρησης αυτών των οικοτόπων ή ειδών. Η σημασία αυτών των συνεπειών πρέπει να αξιολογείται σε σχέση με την αρχική κατάσταση, λαμβάνοντας υπόψη τα κριτήρια που καθορίζονται στην εν λόγω οδηγία·

β) η ζημία των υδάτων, ήτοι οποιαδήποτε ζημία επηρεάζει δυσμενώς, σε σημαντικό βαθμό, την οικολογική, χημική ή ποσοτική κατάσταση, ή το οικολογικό δυναμικό των εσωτερικών υδάτων (επιφανειακών και υπόγειων), καθώς και την περιβαλλοντική κατάσταση των θαλάσσιων υδάτων·

γ) η ζημία του εδάφους, ήτοι οποιαδήποτε ρύπανση του εδάφους η οποία δημιουργεί σοβαρό κίνδυνο δυσμενών συνεπειών για την ανθρώπινη υγεία, ως αποτέλεσμα της άμεσης ή έμμεσης εισαγωγής εντός του εδάφους, επί του εδάφους ή στο υπέδαφος, ουσιών, παρασκευασμάτων, οργανισμών ή μικροοργανισμών.

II. Πηγές πληροφοριών

Η παρούσα έκθεση πρωτοβουλίας για την εφαρμογή της οδηγίας 2004/35/EK σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας βασίζεται σε πληροφορίες που συλλέχθηκαν από διάφορες πηγές, μεταξύ των οποίων:

- μελέτη που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τίτλο «Study on ELD Effectiveness: Scope and Exceptions» (Μελέτη σχετικά με την αποτελεσματικότητα της ΟΠΕ: πεδίο εφαρμογής και εξαιρέσεις)¹·
- μελέτη που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τίτλο «Study to explore the feasibility of creating a fund to cover environmental liability and losses occurring from industrial accident» (Μελέτη σκοπιμότητας δημιουργίας ταμείου με στόχο την κάλυψη της περιβαλλοντικής ευθύνης και των ζημιών που

¹ Bio Intelligence Service (2014), 'Study on ELD Effectiveness: Scope and Exceptions', («Μελέτη σχετικά με την αποτελεσματικότητα της ΟΠΕ: Πεδίο εφαρμογής και εξαιρέσεις») τελική έκθεση που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή – ΓΔ Περιβάλλοντος.

οφείλονται σε βιομηχανικά ατυχήματα)¹.

- μελέτη που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, με τίτλο «Experience gained in the application of ELD biodiversity damage» (Πείρα που έχει αποκτηθεί κατά την εφαρμογή των διατάξεων της ΟΠΕ σχετικά με τη ζημία για τη βιοποικιλότητα)².
- έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/35/EK σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας³.
- έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση REFIT της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη⁴.
- σύντομη ενημέρωση (briefing) της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιουνίου 2016 με τίτλο: «The implementation of the Environmental Liability Directive: a survey of the assessment process carried out by the Commission» (Εφαρμογή της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη: εξέταση της διαδικασίας αξιολόγησης που πραγματοποίησε η Επιτροπή)⁵.

III. Πορεία εφαρμογής της ΟΠΕ

Η ΟΠΕ εφαρμόζεται με αντικειμενικό τρόπο σε όλους τους «φορείς εκμετάλλευσης» που με τη δραστηριότητά τους προκαλούν, ή θα μπορούσαν να προκαλέσουν, «περιβαλλοντική ζημία», με βάση τον αυστηρό κατάλογο που περιλαμβάνεται στο παράρτημα III της εν λόγω οδηγίας.

Πέραν αυτών των δραστηριοτήτων είναι αναγκαίο να αποδεικνύεται ότι ο φορέας ενήργησε εκ δόλου ή εξ αμελείας κατά την άσκηση της επαγγελματικής δραστηριότητας, η οποία νοείται ως «οποιαδήποτε δραστηριότητα που ασκείται στο πλαίσιο οικονομικής δραστηριότητας ή επιχείρησης, ανεξαρτήτως εάν αυτή είναι ιδιωτική ή δημόσια, κερδοσκοπικού ή μη χαρακτήρα».

Η εφαρμογή του συγκεκριμένου καθεστώτος αντικειμενικής ευθύνης είναι, ως εκ τούτου, πολύ περιορισμένο, δεδομένου ότι εφαρμόζεται αποκλειστικά σε συγκεκριμένο είδος περιβαλλοντικής ζημίας (ύδατα, έδαφος, βιοποικιλότητα) και μόνο στο πλαίσιο ορισμένων δραστηριοτήτων που θεωρούνται επικίνδυνες και περιλαμβάνονται σε κλειστό κατάλογο.

Το πεδίο εφαρμογής της ΟΠΕ περιορίζεται περαιτέρω λόγω της συνολικής ασάφειας ως προς την έννοια του «ορίου σημαντικότητας» της περιβαλλοντικής ζημίας, καθώς και λόγω των

¹ BIO Intelligence Service κ. α. (2012), «Study to explore the feasibility of creating a fund to cover environmental liability and losses occurring from industrial accident» («Μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τη σύσταση ταμείου για την περιβαλλοντική ευθύνη και την κάλυψη περιβαλλοντικών ζημιών συνεπεία βιομηχανικών ατυχημάτων»), τελική έκθεση που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ ENV.

² Milieu Ltd., IUCN (2014), «Experience gained in the application of ELD biodiversity damage» («Εμπειρίες σχετικά με την εφαρμογή της ΟΠΕ σε συνάρτηση με την πρόκληση ζημίας στη βιοποικιλότητα»), τελική έκθεση που εκπονήθηκε για την Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ ENV.

³ COM(2016)0204.

⁴ SWD(2016)0121.

⁵ PE 556.943.

εξαιρέσεων από το καθεστώς ευθύνης που περιλαμβάνονται στο άρθρο 4.

Οι συνέπειες του ρυθμιστικού αυτού πλαισίου, το οποίο είναι εξαιρετικά ασαφές και ελλιπές, έχουν αποτελέσει αντικείμενο ανάλυσης στο πλαίσιο διαφόρων μελετών που εκπονήθηκαν από την Επιτροπή, καθώς και στο πλαίσιο της έκθεσης που εκπονήθηκε σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 της ΟΠΕ: σε ολόκληρη την Ευρωπαϊκή Ένωση η οδηγία έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία με ανομοιογενή και κατακερματισμένο τρόπο, και συχνά με κανόνες οι οποίοι στην πράξη αποδείχθηκαν αναποτελεσματικοί.

IV. Περιορισμοί όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της ΟΠΕ

Εκτός από τον προαναφερθέντα γενικό χαρακτήρα των όρων που χρησιμοποιούνται, τα βασικά κενά εντοπίζονται στην απουσία συγκεκριμένης διοικητικής διαδικασίας την οποία θα πρέπει να θεσπίσουν οι διάφορες κυβερνήσεις προκειμένου να ανταποκριθούν στην υποχρέωση παρέμβασης σε περίπτωση περιβαλλοντικής ζημίας, όπως προβλέπεται στην οδηγία.

Επίσης, από τις μελέτες της Επιτροπής προκύπτει ότι πολλά κράτη μέλη, λόγω ακριβώς της δυσκολίας εφαρμογής και υλοποίησης της ΟΠΕ, εξακολουθούν να χρησιμοποιούν το εθνικό τους δίκαιο προκειμένου να αντιμετωπίσουν περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας στην επικράτειά τους.

Αυτό έχει επιφέρει, μεταξύ άλλων, αντιφατικά και ελλιπή αποτελέσματα στον τομέα της καταγραφής των περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας, γεγονός που δυσχεραίνει τον καθορισμό ενός δυνητικού εναρμονισμένου καθεστώτος χρηματοοικονομικής ασφάλειας.

Σε ορισμένα κράτη μέλη είναι ιδιαίτερα αισθητό το πρόβλημα της παντελούς έλλειψης πρόβλεψης, στο πλαίσιο της ΟΠΕ, για τις περιπτώσεις στις οποίες δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του προσώπου που ευθύνεται για τη ζημία ή στις οποίες το πρόσωπο είναι αφερέγγυο. Στις περιπτώσεις αυτές δεν εφαρμόζεται η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει», και το κόστος της αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας βαρύνει εξ ολοκλήρου τη δημόσια διοίκηση και, συνεπώς, τους πολίτες της ΕΕ.

V. Προτάσεις για καλύτερη εναρμόνιση της ΟΠΕ

Μολονότι η ΟΠΕ δεν θίγει τη δυνατότητα των κρατών μελών να θεσπίζουν αυστηρότερες διατάξεις, θα ήταν σκόπιμο να συμπεριληφθεί στην οδηγία ένας κανόνας για τη θέσπιση καθεστώτος δευτερογενούς ευθύνης, βάσει της πείρας που έχει αντληθεί από διάφορα μοντέλα που εφαρμόζονται ήδη σε ορισμένα κράτη μέλη, όπως η Γαλλία, η Ουγγαρία, η Πολωνία και το Ηνωμένο Βασίλειο.

Επίσης, προκειμένου να διασφαλιστεί μεγαλύτερη κάλυψη των περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας που δεν καλύπτονται από το υφιστάμενο πλαίσιο της ΟΠΕ, ή που δεν μπορούν να καλυφθούν από τις συνήθεις χρηματοοικονομικές εγγυήσεις (για παράδειγμα, οι περιπτώσεις μεγάλων καταστροφών), κρίνεται σκόπιμο να εξεταστεί το ενδεχόμενο σύστασης ενός ευρωπαϊκού ταμείου για την αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών.

Από τις νέες ανακαλύψεις στον τομέα της τεχνολογίας και της ιατρικής προκύπτει ότι η μόλυνση που οφείλεται σε βιομηχανικές δραστηριότητες μπορεί να επηρεάσει τον ανθρώπινο οργανισμό κατά τρόπους που ακόμη δεν έχουν διευκρινιστεί. Στην πραγματικότητα, οι

ρυπογόνες ουσίες που ελευθερώνονται στο περιβάλλον θέτουν σε κίνδυνο ιδιαιτέρως σύνθετες βιολογικές και βιοεξελικτικές ισορροπίες, καθώς έτσι εισέρχονται μέσα σε λίγες δεκαετίες στο περιβάλλον διάφοροι παράγοντες οι οποίοι δεν υπήρχαν στο παρελθόν και οι οποίοι μπορούν να επηρεάσουν με πολύπλοκο τρόπο τον ανθρώπινο οργανισμό.

Για όλους αυτούς τους λόγους, ο νομοθέτης θα πρέπει να αξιοποιήσει την ευκαιρία και να διατυπώσει έναν αποτελεσματικό, ομοιογενή και λειτουργικό ορισμό της περιβαλλοντικής ζημίας με βάση την ταχεία εξέλιξη των ρυπογόνων παραγόντων που οφείλονται στις βιομηχανικές δραστηριότητες, εξετάζοντας, μεταξύ άλλων, τη δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της οδηγίας προκειμένου να συμπεριληφθεί σε αυτό η ζημία στον αέρα, στην πανίδα και τη χλωρίδα και στο τοπίο, και σε μια προσπάθεια να εντοπιστούν οι νέες επικίνδυνες δραστηριότητες που θα πρέπει να ενταχθούν στον κατάλογο των δραστηριοτήτων για τις οποίες προβλέπεται αντικειμενική ευθύνη του φορέα εκμετάλλευσης σύμφωνα με το παράρτημα ΙΙΙ.

Από τις έρευνες της Επιτροπής και από πολυάριθμες μαρτυρίες ενδιαφερόμενων μερών προέκυψε ότι οι βιομηχανίες που ασκούν δραστηριότητες στις οποίες είναι δυνατή η εφαρμογή της ΟΠΕ έχουν, στην πλειονότητά τους, θεσπίσει ήδη συστήματα χρηματοοικονομικής εγγύησης και ότι, συνεπώς, η αγορά τείνει να αυτορρυθμίζεται. Οι εκπρόσωποι των ασφαλιστικών εταιρειών έχουν επιβεβαιώσει την τάση αυτή υπογραμμίζοντας ότι η παροχή χρηματοοικονομικών εγγυήσεων θα μπορούσε να βελτιωθεί αφενός αυξάνοντας τον όγκο των δεδομένων σχετικά με τις περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας που σημειώνονται στην ΕΕ και αφετέρου διασαφηνίζοντας το νομικό πλαίσιο εφαρμογής της οδηγίας.

Ο νομοθέτης, λαμβάνοντας υπόψη τις εν λόγω εκτιμήσεις, θα μπορούσε να εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης κανόνων που θα διευκολύνουν τους φορείς εκμετάλλευσης και τις ασφαλιστικές εταιρείες, με σκοπό να αυξηθεί η διάδοση ενός ασφαλιστικού καθεστώτος για τις περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας, αξιολογώντας επίσης τη δυνατότητα να καταστεί υποχρεωτική η χρηματοοικονομική εγγύηση για τους οικονομικούς φορείς τους οποίους αφορά η ΟΠΕ.

Πέραν της τελευταίας αυτής δυνατότητας, μπορούν να προσδιοριστούν περαιτέρω στοιχεία που θα μπορούσαν να χρησιμεύσουν για τη βελτίωση του πλαισίου εγγυήσεων για την περιβαλλοντική ζημία: δημιουργία ευρωπαϊκού μητρώου για τις περιπτώσεις που αφορούν την ΟΠΕ, δημιουργία εθνικού και ευρωπαϊκού μητρώου για τους φορείς εκμετάλλευσης που ασκούν επικίνδυνες δραστηριότητες, όπως αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ της οδηγίας, δημιουργία συστήματος χρηματοοικονομικού ελέγχου των φορέων εκμετάλλευσης που ασκούν επικίνδυνες δραστηριότητες.

Εμπόδια στην πλήρη εφαρμογή της ΟΠΕ θέτουν, μεταξύ άλλων, η ελλιπής προετοιμασία των εθνικών διοικήσεων οι οποίες δεν είναι πάντοτε σε θέση να εφαρμόσουν αποτελεσματικές διαδικασίες για τον εντοπισμό περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας. Για τον λόγο αυτό η Επιτροπή θα πρέπει να αυξήσει και να βελτιώσει το οικείο πρόγραμμα κατάρτισης για την εφαρμογή της ΟΠΕ, αυξάνοντας και βελτιώνοντας τις τακτικές συναντήσεις με διάφορες ομάδες εθνικών εμπειρογνομώνων.

ΠΡΟΤΑΣΗ ΨΗΦΙΣΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (2016/2251(INI))

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο,

- έχοντας υπόψη την οδηγία 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (εφεξής ΟΠΕ)¹,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/35/ΕΚ σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (COM(2016)0204),
- έχοντας υπόψη τα άρθρα 4 και 191 της Συνθήκης για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΣΛΕΕ),
- έχοντας υπόψη το άρθρο 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης,
- έχοντας υπόψη την οδηγία 2001/18/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 12ης Μαρτίου 2001, για τη σκόπιμη ελευθέρωση γενετικώς τροποποιημένων οργανισμών στο περιβάλλον και την κατάργηση της οδηγίας 90/220/ΕΟΚ του Συμβουλίου²,
- έχοντας υπόψη την τροποποίηση της οδηγίας 2004/35/ΕΚ μέσω της οδηγίας 2006/21/ΕΚ³ σχετικά με τη διαχείριση των αποβλήτων της εξορυκτικής βιομηχανίας, της οδηγίας 2009/31/ΕΚ⁴ σχετικά με την αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα σε γεωλογικούς σχηματισμούς, και της οδηγίας 2013/30/ΕΕ⁵ για την ασφάλεια των υπεράκτιων εργασιών πετρελαίου και φυσικού αερίου,
- έχοντας υπόψη το έγγραφο εργασίας των υπηρεσιών της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση REFIT της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη, το οποίο συνοδεύει την έκθεση της Επιτροπής προς το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο σύμφωνα με το άρθρο 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/35/ΕΚ σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (SWD(2016)0121),
- έχοντας υπόψη την σύντομη ενημέρωση (briefing) της Υπηρεσίας Έρευνας του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου της 15ης Ιουνίου 2016 με τίτλο: «The implementation of the Environmental Liability Directive: a survey of the assessment process carried out by

¹ ΕΕ L 143 της 30.4.2004, σ. 56.

² ΕΕ L 106 της 17.04.2001, σ. 1.

³ ΕΕ L 102 της 11.4.2006, σ. 15.

⁴ ΕΕ L 140 της 5.6.2009, σ. 114.

⁵ ΕΕ L 178 της 28.6.2013, σ. 66.

the Commission» («Εφαρμογή της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη: εξέταση της διαδικασίας αξιολόγησης που πραγματοποίησε η Επιτροπή»)¹,

- έχοντας υπόψη το άρθρο 52 του κανονισμού του, καθώς και το άρθρο 1 παράγραφος 1 στοιχείο ε) και το παράρτημα 3 της απόφασης της Διάσκεψης των Προέδρων, της 12ης Δεκεμβρίου 2002, σχετικά με τη διαδικασία εξουσιοδότησης της εκπόνησης εκθέσεων πρωτοβουλίας,
- έχοντας υπόψη την έκθεση της Επιτροπής Νομικών Θεμάτων και τη γνωμοδότηση της Επιτροπής Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων (A8-0297/2017),
- A. λαμβάνοντας υπόψη ότι σύμφωνα με το άρθρο 191 παράγραφος 1 της ΣΛΕΕ η πολιτική της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος συμβάλλει στην επίδιωξη στόχων όπως η προστασία της υγείας των πολιτών, η προστασία και βελτίωση της ποιότητας του περιβάλλοντος, η προώθηση της συνετής και ορθολογικής χρησιμοποίησης των φυσικών πόρων και η προώθηση, σε διεθνές επίπεδο, μέτρων για την αντιμετώπιση των περιφερειακών ή παγκόσμιων περιβαλλοντικών προβλημάτων·
- B. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 191 παράγραφος 2 της ΣΛΕΕ προβλέπει επίσης ότι η πολιτική της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος αποβλέπει σε υψηλό επίπεδο προστασίας και πρέπει να στηρίζεται στην αρχή της προφύλαξης και στις αρχές της προληπτικής δράσης και της επανόρθωσης των καταστροφών του περιβάλλοντος, κατά προτεραιότητα στην πηγή, καθώς και στην αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»·
- Γ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 11 της ΣΛΕΕ ορίζει ότι οι απαιτήσεις της περιβαλλοντικής προστασίας πρέπει να ενταχθούν στον καθορισμό και την εφαρμογή των πολιτικών και δράσεων της Ένωσης, ιδίως προκειμένου να προωθηθεί η αειφόρος ανάπτυξη·
- Δ. λαμβάνοντας υπόψη ότι το άρθρο 192 της ΣΛΕΕ αναθέτει στο Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο τον προσδιορισμό των δράσεων που πρέπει να αναληφθούν για την επίτευξη των γενικών στόχων της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος²·
- E. λαμβάνοντας υπόψη ότι στο άρθρο 37 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων αναφέρεται ότι το υψηλό επίπεδο προστασίας του περιβάλλοντος και η βελτίωση της ποιότητάς του πρέπει να ενσωματώνονται στις πολιτικές της Ένωσης και να διασφαλίζονται σύμφωνα με την αρχή της αειφόρου ανάπτυξης·
- ΣΤ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια συντονισμένη περιβαλλοντική στρατηγική σε ολόκληρη την Ένωση ενθαρρύνει τη συνεργασία και εξασφαλίζει τη συνοχή μεταξύ των πολιτικών της Ένωσης·
- Z. λαμβάνοντας υπόψη ότι το υφιστάμενο πεδίο εφαρμογής της ΟΠΕ καλύπτει αποκλειστικά τις περιβαλλοντικές ζημίες στη βιοποικιλότητα (προστατευόμενα είδη και

¹ PE 556.943.

² Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2010, *ERG και λοιποί*, C-378/08, ECLI:EU:C:2010:126, σκέψη 45· Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2010, *ERG και λοιποί*, C-379/08 και C-380/08, ECLI:EU:C:2010:127, σκέψη 38· Απόφαση του Δικαστηρίου της 9ης Μαρτίου 2010, *Buzzi Unicem SpA και λοιποί*, C-478/08 και C-479/08, ECLI:EU:C:2010:129, σκέψη 35.

φυσικοί οικότοποι), στα ύδατα και στο έδαφος, που προκαλούν οι φορείς εκμετάλλευσης·

- H. λαμβάνοντας υπόψη ότι, για την κάλυψη της ευθύνης για περιβαλλοντικές ζημιές αναπτύσσεται αυθόρμητα μια αγορά χρηματοοικονομικών εγγυήσεων η οποία, ωστόσο, ενδέχεται να μην είναι σε θέση να καλύψει ειδικές περιπτώσεις, για παράδειγμα τις μικρές και μεσαίες επιχειρήσεις ή συγκεκριμένους τύπους δραστηριότητας (υπεράκτιες εξέδρες, πυρηνική ενέργεια κ.λπ.)·
- Θ. λαμβάνοντας υπόψη ότι μια από τις βασικές αιτίες της ανομοιογενούς εφαρμογής της ΟΠΕ είναι μεταξύ άλλων η δυσκολία διαπίστωσης του κατά πόσον η ζημία που προκαλείται σε έναν φυσικό πόρο υπερβαίνει το προβλεπόμενο όριο, καθώς και η έλλειψη σε πολλά κράτη μέλη μιας διαδικασίας εξέτασης παρατηρήσεων ή κριτικής εκ μέρους περιβαλλοντικών ΜΚΟ και άλλων ενδιαφερόμενων οργανώσεων·
- I. λαμβάνοντας υπόψη ότι σε πολλά κράτη μέλη μεγάλος αριθμός ενδιαφερόμενων μερών (περιβαλλοντικές ΜΚΟ, ασφαλιστικές εταιρείες, φορείς εκμετάλλευσης και κυρίως αρμόδιες αρχές) έχει ελάχιστη και ενίοτε ανύπαρκτη γνώση σχετικά με την ΟΠΕ, μεταξύ άλλων, λόγω έλλειψης εγγράφων προσανατολισμού που μπορούν να συμβάλλουν στη μεταφορά της οδηγίας στο εθνικό δίκαιο·
- IA. λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά κράτη μέλη έχουν σημειώσει πρόοδο όσον αφορά την ουσιαστική επίτευξη των βασικών στόχων της πρόληψης και της αποκατάστασης της περιβαλλοντικής ζημίας· λαμβάνοντας, ωστόσο, υπόψη ότι σε ορισμένα κράτη μέλη η επιβολή της ΟΠΕ παραμένει ανεπαρκής·
- IB. λαμβάνοντας υπόψη ότι με βάση τα πρόσφατα επιστημονικά πορίσματα η ρύπανση από βιομηχανικές δραστηριότητες μπορεί να επηρεάσει τόσο το περιβάλλον όσο και τον άνθρωπο με τρόπους που ακόμη δεν έχουν διευκρινιστεί, γεγονός που θέτει σε κίνδυνο την ανθρώπινη υγεία, τη βιωσιμότητα και την ισορροπία των βιολογικών και βιοεξελικτικών διεργασιών·
- 1. αναγνωρίζει τη σημασία των μελετών και των εκθέσεων της Επιτροπής σχετικά με την αξιολόγηση της εφαρμογής της ΟΠΕ και τον αντίκτυπό της στα κράτη μέλη, καθώς και των συστάσεών της για την αποτελεσματική και συνεκτική εφαρμογή της οδηγίας, δίνοντας προτεραιότητα στην εναρμόνιση των εθνικών λύσεων και πρακτικών σε ένα ευρύτερο πλαίσιο περί νομικής ευθύνης· χαιρετίζει στη συνάρτηση αυτή την ανάπτυξη του πολυετούς προγράμματος εργασίας σχετικά με την ΟΠΕ για την περίοδο 2017 - 2020·
- 2. παρατηρεί με ανησυχία ότι από τα πορίσματα των εν λόγω εκθέσεων προκύπτει μια ανησυχητική εικόνα όσον αφορά την ουσιαστική εφαρμογή της ΟΠΕ και επισημαίνει ότι σε πολλά κράτη μέλη η εν λόγω οδηγία έχει μεταφερθεί στην εθνική νομοθεσία κατά τρόπο ανομοιογενή και μη συστηματικό·

Πορεία εφαρμογής της ΟΠΕ

- 3. διαπιστώνει ότι ορισμένα κράτη μέλη δεν τήρησαν την προθεσμία για τη μεταφορά της ΟΠΕ στο εθνικό δίκαιο, με αποτέλεσμα αυτή να έχει τεθεί σε εφαρμογή και στα 27 κράτη μέλη μόλις το δεύτερο εξάμηνο του 2010·

4. θεωρεί ότι, λόγω της διακριτικής ευχέρειας που παρέχεται στο πλαίσιο της ΟΠΕ και της σημαντικής έλλειψης σαφήνειας και ενιαίας εφαρμογής βασικών εννοιών, καθώς και λόγω ελλιπώς ανεπτυγμένων ικανοτήτων και εμπειρογνωμοσύνης, η μεταφορά της ΟΠΕ στα εθνικά καθεστώτα ευθύνης δεν έχει οδηγήσει σε ίσους όρους ανταγωνισμού και ότι, όπως επιβεβαιώνεται στην έκθεση της Επιτροπής, είναι επί του παρόντος εντελώς ανομοιογενής τόσο από νομικής όσο και από πρακτικής πλευράς, με σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ως προς τον αριθμό των υποθέσεων· φρονεί συνεπώς ότι απαιτούνται περαιτέρω προσπάθειες για να καταστεί δυνατή η εναρμόνιση της νομοθεσίας σε επίπεδο ΕΕ·
5. διαπιστώνει ότι αυτή η έλλειψη ομοιογένειας οφείλεται, μεταξύ άλλων, στον γενικό χαρακτήρα της ΟΠΕ, η οποία καταρτίστηκε σύμφωνα με το μοντέλο της οδηγίας-πλαισίου·
6. εκφράζει τη λύπη του διότι, παρά τα μέτρα που ελήφθησαν από την Επιτροπή για την καθυστερημένη μεταφορά στο εθνικό δίκαιο και τα προβλήματα μη συμμόρφωσης, καθώς και παρά τη μεγάλη ευελιξία που παρέχεται στο πλαίσιο της ΟΠΕ, επτά κράτη μέλη δεν έχουν ακόμα επιλύσει ορισμένα προβλήματα μη συμμόρφωσης·
7. επισημαίνει ότι οι αποκλίσεις μεταξύ των κρατών μελών όσον αφορά την αναφορά περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας, οι οποίες έχουν ενεργοποιήσει την εφαρμογή της ΟΠΕ¹, μπορεί να οφείλονται στην εφαρμογή της εθνικής τους νομοθεσίας αντί της ΟΠΕ·

Περιορισμοί όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της ΟΠΕ

8. παρατηρεί σημαντικές διαφορές όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της ΟΠΕ στα διάφορα κράτη μέλη·
9. επισημαίνει ότι η διαφορετική ερμηνεία και εφαρμογή της έννοιας του «ορίου σημαντικότητας» για την περιβαλλοντική ζημία αποτελεί ένα από τα βασικά εμπόδια για την αποτελεσματική και ομοιόμορφη εφαρμογή της ΟΠΕ, ενώ τα ακριβή στοιχεία σχετικά με τις διοικητικές δαπάνες των δημόσιων αρχών, συμπεριλαμβανομένων στοιχείων σχετικά με την εφαρμογή συμπληρωματικής και αντισταθμιστικής αποκατάστασης, είναι ελλιπή, παρουσιάζουν μεγάλες αποκλίσεις, ενώ είναι ανύπαρκτα για τις επιχειρήσεις·
10. εκφράζει τη λύπη του για το γεγονός ότι, στο πλαίσιο της ΟΠΕ, τα συμβάντα ορίζονται ως «σοβαρά» μόνο εάν προκαλούν θανάτους ή σοβαρούς τραυματισμούς, χωρίς αναφορά στις περιβαλλοντικές επιπτώσεις· υπογραμμίζει, ως εκ τούτου, ότι ένα συμβάν

¹ Σύμφωνα με την έκθεση την Επιτροπής προς το Συμβούλιο και το Κοινοβούλιο βάσει του άρθρου 18 παράγραφος 2 της οδηγίας 2004/35/ΕΚ σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση της περιβαλλοντικής ζημίας, «την περίοδο Απρίλιος 2007 - Απρίλιος 2013, τα κράτη μέλη ανέφεραν περίπου 1245 επιβεβαιωμένες περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας οι οποίες ενεργοποίησαν την εφαρμογή της ΟΠΕ». Επιπλέον, σύμφωνα με την ίδια έκθεση, «[...] ο αριθμός των περιπτώσεων διαφέρει σημαντικά από το ένα κράτος μέλος στο άλλο. Δύο κράτη μέλη έχουν καταγράψει πάνω από το 86% όλων των περιπτώσεων ζημίας που αναφέρθηκαν (Ουγγαρία: 563 περιπτώσεις, Πολωνία: 506 περιπτώσεις)· οι περισσότερες από τις άλλες περιπτώσεις αναφέρθηκαν σε έξι κράτη μέλη [Γερμανία (60), Ελλάδα (40), Ιταλία (17), Λετονία, Ισπανία και Ηνωμένο Βασίλειο (8)]. Έντεκα κράτη μέλη δεν έχουν αναφέρει το 2007 καμία περίπτωση που προκάλεσε ζημία κατά την έννοια της ΟΠΕ, γεγονός που μπορεί να εξηγηθεί από το ότι ασχολούνται μόνο με υποθέσεις στο εθνικό τους σύστημα.»

μπορεί να έχει σοβαρό αντίκτυπο στο περιβάλλον, ακόμα και αν δεν προκαλούνται θάνατοι ή σοβαροί τραυματισμοί, λόγω της κλίμακας του ή επειδή επηρεάζει, για παράδειγμα, προστατευμένες ζώνες, προστατευμένα είδη ή ιδιαίτερα ευαίσθητους οικοτόπους·

11. αποδοκιμάζει το γεγονός ότι υπάρχουν δραστηριότητες με δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον, όπως η μεταφορά επικίνδυνων ουσιών μέσω αγωγών, οι εξορυκτικές δραστηριότητες και η εμφάνιση χωροκατακτητικών ξένων ειδών που δεν καλύπτονται επί του παρόντος από την απαίτηση περί αντικειμενικής ευθύνης· επισημαίνει ότι, ιδίως όσον αφορά τη ζημία στη βιοποικιλότητα, οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ δεν καλύπτουν επαρκώς τους τομείς που θα μπορούσαν δυνητικά να οδηγήσουν σε ζημίες·
12. θεωρεί ότι στο άρθρο 1, το πλαίσιο για την περιβαλλοντική ευθύνη θα πρέπει να επεκταθεί για να συμπεριλάβει και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος και την επαναφορά των οικοσυστημάτων στην αρχική τους κατάσταση μετά τον τερματισμό των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, ακόμη και όταν η περιβαλλοντική ζημία προκαλείται από δραστηριότητες ή εκπομπές που επιτρέπονται ρητά από τις αρμόδιες αρχές·
13. υπογραμμίζει ότι όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν αναφέρει προβλήματα που συνδέονται με τη δυσκολία εφαρμογής της αντικειμενικής ευθύνης για τις επικίνδυνες δραστηριότητες που αναφέρονται στο παράρτημα ΙΙΙ της ΟΠΕ, έναντι τρίτων που έλκουν δικαίωμα από τον υπεύθυνο¹·
14. υπενθυμίζει τις εμπειρίες από την εφαρμογή των ισχυουσών χρηματοπιστωτικών εγγυήσεων, που έχουν καταδείξει ότι υφίστανται προβλήματα όσον αφορά τη διασφάλιση της ευθύνης των φορέων εκμετάλλευσης για τις περιβαλλοντικές ζημίες, και εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες οι φορείς εκμετάλλευσης δεν ήταν σε θέση να αναλάβουν το κόστος της περιβαλλοντικής αποκατάστασης·
15. τονίζει ότι εξακολουθούν να υφίστανται προβλήματα όσον αφορά την εφαρμογή της οδηγίας σε περιπτώσεις συμβάντων μεγάλης κλίμακας, ιδίως όταν δεν είναι δυνατός ο εντοπισμός του υπεύθυνου για τη ρύπανση και/ή όταν ο ρυπαίνων καταστεί αφερέγγυος ή χρεοκοπήσει·
16. παρατηρεί ότι είναι δυνατή η μείωση του κόστους των περιβαλλοντικών ζημιών για τους υπεύθυνους φορείς εκμετάλλευσης μέσω της χρήσης μέσων χρηματοοικονομικής ασφάλειας (που καλύπτουν την ασφάλιση και εναλλακτικά μέσα, όπως τραπεζικές εγγυήσεις, ομόλογα, κεφάλαια ή τίτλοι)· θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της αγοράς χρηματοοικονομικών εγγυήσεων για την ΟΠΕ, η ζήτηση είναι χαμηλή λόγω του μικρού αριθμού των περιπτώσεων που λαμβάνουν χώρα σε πολλά κράτη μέλη, λόγω της έλλειψης διαφάνειας όσον αφορά ορισμένες έννοιες της οδηγίας, καθώς και λόγω του αργού ρυθμού δημιουργίας ασφαλιστικών προτύπων σε πολλά κράτη μέλη·
17. παρατηρεί ότι η δυνατότητα βελτίωσης της παροχής χρηματοοικονομικών εγγυήσεων

¹ Απόφαση του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης της 4ης Μαρτίου 2015, *Ministero dell'Ambiente e della Tutela del Territorio e del Mare κ.λπ. κατά Fipa Group srl κ.λπ.*, υπόθεση C-534/13, ECLI:EU:C:2015:140.

παρεμποδίζεται από τον περιορισμένο αριθμό και τον αντιφατικό χαρακτήρα των δεδομένων που διαθέτει η ΕΕ σχετικά με τις περιπτώσεις που εμπίπτουν στην ΟΠΕ.

18. παροτρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για να επιταχύνουν την ανάπτυξη μέσω των αγορών χρηματοοικονομικής ασφάλειας εκ μέρους των κατάλληλων οικονομικών και χρηματοπιστωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών μηχανισμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας, με στόχο να καταστεί δυνατή η χρήση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων από τους φορείς εκμετάλλευσης για την κάλυψη των ευθυνών τους·
19. εφιστά την προσοχή στη μελέτη σκοπιμότητας της Επιτροπής σχετικά με την ιδέα ενός ενωσιακού μηχανισμού για τον επιμερισμό του κινδύνου από βιομηχανικές καταστροφές¹ και τονίζει ότι είναι αναγκαίο να διενεργηθεί περαιτέρω ανάλυση και μια διεξοδικότερη μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τα βασικά νομικά και οικονομικά ζητήματα·
20. επικροτεί το γεγονός ότι, όσον αφορά την εφαρμογή της ΟΠΕ στα προστατευόμενα είδη και τους φυσικούς οικοτόπους, τα μισά κράτη μέλη (Βέλγιο, Κύπρος, Τσεχική Δημοκρατία, Εσθονία, Ελλάδα, Ουγγαρία, Λετονία, Λιθουανία, Λουξεμβούργο, Πολωνία, Πορτογαλία, Σλοβενία, Ισπανία, Σουηδία, Ηνωμένο Βασίλειο) έχουν θεσπίσει ένα ευρύτερο πλαίσιο εφαρμογής·
21. θεωρεί ότι η ανεπαρκής εναρμόνιση της ΟΠΕ οφείλεται μεταξύ άλλων η έλλειψη πρόβλεψης για μια τυπική διοικητική διαδικασία κοινοποίησης στην αρμόδια αρχή μιας επαπειλούμενης ή μιας πραγματικής περιβαλλοντικής ζημίας· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη του για το γεγονός ότι δεν υφίσταται υποχρέωση δημοσίευσης των εν λόγω κοινοποιήσεων ή πληροφοριών σχετικά με τον τρόπο αντιμετώπισης των σχετικών υποθέσεων· σημειώνει ότι ορισμένα κράτη μέλη έχουν εντοπίσει την εν λόγω έλλειψη στην εθνική τους νομοθεσία και έχουν συνεπώς δημιουργήσει βάσεις δεδομένων σχετικά με κοινοποιήσεις/συμβάντα/υποθέσεις· επισημαίνει, ωστόσο, ότι η πρακτική παρουσιάζει μεγάλες διαφορές μεταξύ κρατών μελών και είναι αρκετά περιορισμένη·
22. τονίζει ότι, μέσω των ρυθμίσεων σχετικά με την αποζημίωση πρέπει να καθίσταται δυνατός ο αποτελεσματικός χειρισμός διασυνοριακών απαιτήσεων, με ταχύτητα, εντός εύλογου χρονικού διαστήματος και χωρίς να ασκούνται διακρίσεις εις βάρος εναγόντων από διαφορετικές χώρες του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου· συνιστά να υπαχθούν στις εν λόγω ρυθμίσεις τόσο οι πρωτογενείς όσο και οι δευτερογενείς ζημιές, που προκαλούνται σε όλες τις θιγόμενες περιοχές, δεδομένου ότι τα εν λόγω συμβάντα επηρεάζουν αρνητικά ευρύτερες περιοχές και μπορεί να έχουν μακροπρόθεσμες συνέπειες· τονίζει ότι είναι αναγκαίο οι γειτονικές ιδίως χώρες, οι οποίες δεν είναι μέλη του Ευρωπαϊκού Οικονομικού Χώρου, να σέβονται το διεθνές δίκαιο σχετικά με την περιβαλλοντική προστασία και ευθύνη·
23. επαναλαμβάνει ότι στο άρθρο 4 παράγραφος 5 της ΟΠΕ ορίζεται ότι η εν λόγω οδηγία εφαρμόζεται για περιβαλλοντικές ζημιές ή για επαπειλούμενη τέτοια ζημία, λόγω

¹ Study to explore the feasibility of creating a fund to cover environmental liability and losses occurring from industrial accidents («Μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τη σύσταση ταμείου για την περιβαλλοντική ευθύνη και την κάλυψη περιβαλλοντικών ζημιών συνεπεία βιομηχανικών ατυχημάτων»), τελική έκθεση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ ENV, 17 Απριλίου 2013.

ρύπανσης διάχυτου χαρακτήρα, μόνον εφόσον είναι δυνατόν να αποδειχθεί ύπαρξη αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της ζημίας και των δραστηριοτήτων μεμονωμένων φορέων εκμετάλλευσης· επαναλαμβάνει ότι η Διακυβερνητική Επιτροπή για την Κλιματική Αλλαγή (IPCC) ήδη στην έκθεσή της που δημοσίευσε το 2013 διαπίστωσε ένα σαφή σύνδεσμο μεταξύ εκπομπών αερίων και ζημιών που συνδέονται με την κλιματική αλλαγή και το περιβάλλον¹.

Προτάσεις για καλύτερη εναρμόνιση της ΟΠΕ

24. ζητεί την επανεξέταση της ΟΠΕ το συντομότερο δυνατόν καθώς και την αναθεώρηση της έννοιας της «περιβαλλοντικής ζημίας» που περιλαμβάνεται στο άρθρο 2 παράγραφος 1 της οδηγίας, ιδίως όσον αφορά τα κριτήρια που αφορούν τον προσδιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων για τα προστατευόμενα είδη και τους οικοτόπους (παράρτημα I), και τους κινδύνους ζημίας στα ύδατα και το έδαφος, προκειμένου η έννοια αυτή να καταστεί αποτελεσματική, συνεκτική και λειτουργική ώστε να συμβαδίζει με την ταχεία εξέλιξη των ρυπογόνων παραγόντων που οφείλονται σε βιομηχανικές δραστηριότητες·
25. καλεί την Επιτροπή να ορίσει με μεγαλύτερη σαφήνεια και ακρίβεια και να εξειδικεύσει λεπτομερώς την έννοια του «ορίου σημαντικότητας» και, ειδικότερα, να εξετάσει το ενδεχόμενο θέσπισης διαφοροποιημένων ανώτατων ορίων ευθύνης ανάλογα με τη δραστηριότητα, προκειμένου να καταστεί ομοιόμορφη και ενιαία η εφαρμογή της ΟΠΕ σε όλα τα κράτη μέλη·
26. καλεί την Επιτροπή να ερμηνεύσει κατά τρόπο σαφή και συνεκτικό το γεωγραφικό πεδίο αναφοράς που καθορίζεται στην ΟΠΕ όσον αφορά την «ευνοϊκή κατάσταση διατήρησης» (έδαφος της ΕΕ, εθνική επικράτεια, φυσική κατανομή)· φρονεί ότι, σε αυτό το πλαίσιο, απαιτείται μια προσέγγιση συγκεκριμένου τόπου προκειμένου να διασφαλιστεί η ορθή και αποτελεσματική εφαρμογή·
27. καλεί την Επιτροπή να καθορίσει τους αναγκαίους κανόνες ώστε να προσδιοριστεί με σαφή και αδιαμφισβήτητο τρόπο σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να εφαρμόζεται η ΟΠΕ και σε ποιες περιπτώσεις πρέπει να εφαρμόζεται η εθνική νομοθεσία, εφόσον είναι αυστηρότερη·
28. επισημαίνει ότι η ατμοσφαιρική ρύπανση βλάπτει την ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον και, ότι, σύμφωνα με την Eurostat, η ρύπανση από το διοξείδιο του αζώτου και τα αιωρούμενα σωματίδια προκαλεί σοβαρούς κινδύνους για την υγεία· ζητεί στη συνάρτηση αυτή να συμπεριληφθούν τα «οικοσυστήματα» στους ορισμούς της «περιβαλλοντικής ζημίας» και των «φυσικών πόρων» του άρθρου 2· καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα επέκτασης του πεδίου εφαρμογής της ΟΠΕ και να ορίσει ευθύνη για ζημίες που προκαλούνται στην ανθρώπινη υγεία και στο

¹ (IPCC), 2013: Climate Change 2013: The Physical Science Basis. («Κλιματική αλλαγή 2013: Τα δεδομένα των φυσικών επιστημών.») Συμβολή της ομάδας εργασίας I στην πέμπτη έκθεση αξιολόγησης της Διακυβερνητικής Επιτροπής για την κλιματική αλλαγή [Stocker, T.F. κ.ά. Cambridge University Press, Cambridge, Ηνωμένο Βασίλειο και Νέα Υόρκη, NY, ΗΠΑ, 1535 σ., doi:10.1017/CBO9781107415324.

περιβάλλον, συμπεριλαμβανομένης της ζημίας στον ατμοσφαιρικό αέρα¹.

29. καλεί την Επιτροπή να θεσπίσει υποχρεωτική χρηματοοικονομική ασφάλεια π.χ. υποχρεωτική ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης για τους φορείς εκμετάλλευσης και να αναπτύξει εναρμονισμένη ενωσιακή μεθοδολογία για τον υπολογισμό των ανώτατων ορίων ευθύνης, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά κάθε δραστηριότητας και της γύρω περιοχής· ζητεί, επιπροσθέτως, από την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα δημιουργίας Ευρωπαϊκού Ταμείου για την προστασία του περιβάλλοντος από τις ζημίες που οφείλονται σε βιομηχανικές δραστηριότητες οι οποίες διέπονται από την ΟΠΕ², χωρίς να υπονομεύεται η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» για τον κίνδυνο αφερεγγυότητας και μόνο στις περιπτώσεις που δεν υφίστανται αγορές χρηματοοικονομικής ασφάλειας· θεωρεί ότι το ίδιο θα πρέπει να ισχύει σε περιπτώσεις ατυχημάτων μεγάλης κλίμακας, όταν είναι αδύνατον να εντοπιστεί ο φορέας εκμετάλλευσης που ευθύνεται για τη ζημία·
30. ζητεί οι φορείς που επωφελούνται από την άσκηση δραστηριοτήτων να είναι υπεύθυνοι και για κάθε περιβαλλοντική ζημία ή ρύπανση που προκαλείται εξαιτίας των δραστηριοτήτων αυτών·
31. θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία και τις δυνητικές επιπτώσεις των καταστροφών που σχετίζονται με τη βιομηχανική δραστηριότητα και τους κινδύνους που αυτές εγκυμονούν για την ανθρώπινη υγεία, το φυσικό περιβάλλον και την ιδιοκτησία, θα πρέπει να υπάρξουν περαιτέρω εγγυήσεις προκειμένου να παρασχεθεί στους ευρωπαίους πολίτες ένα ασφαλές και αξιόπιστο σύστημα πρόληψης και διαχείρισης καταστροφών που θα βασίζεται στον επιμερισμό του κινδύνου, τη μεγαλύτερη ευθύνη των φορέων βιομηχανικής δραστηριότητας και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»· ζητεί να εκτιμηθεί κατά πόσον είναι αναγκαίο να συμπεριληφθεί στην ΟΠΕ ένα καθεστώς αστικής ευθύνης για ζημίες στην ανθρώπινη υγεία και στο περιβάλλον³.
32. ζητεί τη θέσπιση συστήματος δευτερογενούς ευθύνης για τρίτα μέρη που έλκουν δικαίωμα από τον υπεύθυνο·
33. συνιστά να καταστεί υποχρεωτική η δυνατότητα επίκλησης επικουρικής κρατικής ευθύνης, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και προορατική εφαρμογή της νομοθεσίας·
34. ζητεί επίσης να καταργηθούν οι δυνατότητες απαλλαγής από την ευθύνη λόγω δοθείσης άδειας και λόγω σύγχρονης τεχνολογίας, προκειμένου να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού και να προωθηθεί η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» καθώς και να

1 Η δυνατότητα αυτή εξετάζεται στο έγγραφο της Επιτροπής της 19ης Φεβρουαρίου 2014 με τίτλο «Study on ELD Effectiveness: Scope and Exceptions» («Μελέτη σχετικά με την αποτελεσματικότητα της ΟΠΕ: Πεδίο εφαρμογής και εξαιρέσεις») σ. 84.

2 Σχετικά με τη δυνατότητα αυτή μπορεί κανείς να ανατρέξει στο έγγραφο που δημοσίευσε η Επιτροπή στις 17 Απριλίου 2013 με τίτλο «Study to explore the feasibility of creating a fund to cover environmental liability and losses occurring from industrial accidents» («Μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τη σύσταση ταμείου για την περιβαλλοντική ευθύνη και την κάλυψη περιβαλλοντικών ζημιών συνεπεία βιομηχανικών ατυχημάτων»).

3 Όπως προβλέπεται ήδη στην Πορτογαλία και αξιολογήθηκε στη μελέτη της Επιτροπής της 16ης Μαΐου 2013 με τίτλο «Implementation challenges and obstacles of the Environmental Liability Directive (ELD)» («Προκλήσεις και εμπόδια στην εφαρμογή της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη»), σ. 75.

βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας·

35. καλεί την Επιτροπή να υποβάλει, χωρίς καθυστέρηση, πρόταση για τη διεξαγωγή περιβαλλοντικών επιθεωρήσεων σε ευρωπαϊκό επίπεδο·
36. θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη διεύρυνση της αντικειμενικής ευθύνης σε δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από το παράρτημα ΙΙΙ για κάθε περιβαλλοντική ζημία με δυσμενείς επιπτώσεις, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και να παρασχεθεί κίνητρο στους φορείς εκμετάλλευσης να διαχειρίζονται ορθά τους κινδύνους από τις δραστηριότητές τους· καλεί στη συνάρτηση αυτή την Επιτροπή να δημιουργήσει αφενός ένα μητρώο των φορέων εκμετάλλευσης που ασκούν επικίνδυνες δραστηριότητες, και αφετέρου έναν μηχανισμό χρηματοοικονομικής παρακολούθησης ώστε να διασφαλίζεται η φερεγγυότητα των εν λόγω φορέων·
37. καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει ώστε η ΟΠΕ να εφαρμόζεται στις περιβαλλοντικές ζημίες που προκαλούνται από την άσκηση οιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας και να διασφαλίζεται η αντικειμενική ευθύνη του παραγωγού·
38. ζητεί τη δημιουργία μιας προσιτής στο κοινό ευρωπαϊκής βάσης δεδομένων για τις περιπτώσεις περιβαλλοντικής ζημίας που ρυθμίζονται βάσει της ΟΠΕ, για παράδειγμα με βάση το ιρλανδικό σύστημα αναφοράς, το οποίο προβλέπει ένα σύστημα ηλεκτρονικής υποβολής εκθέσεων για την κοινοποίηση περιπτώσεων περιβαλλοντικής ζημίας, προκειμένου να ενισχυθεί η εμπιστοσύνη στο σύστημα της ΟΠΕ και να βελτιωθεί η εφαρμογή της· θεωρεί ότι μια τέτοια βάση δεδομένων θα δώσει τη δυνατότητα σε ενδιαφερόμενα μέρη, σε φορείς εκμετάλλευσης και στο κοινό να λάβουν καλύτερη ενημέρωση σχετικά με την ύπαρξη του καθεστώτος ΟΠΕ και την επιβολή του, συμβάλλοντας με τον τρόπο αυτό στην καλύτερη πρόληψη και αποκατάσταση των περιβαλλοντικών ζημιών·
39. συνιστά ότι, προκειμένου οι δημόσιες βάσεις δεδομένων για περιπτώσεις που εμπίπτουν στην ΟΠΕ να καταστούν εύκολα προσβάσιμες και αποτελεσματικές, θα πρέπει να συσταθούν σύμφωνα με τα ακόλουθα κριτήρια:
 - θα πρέπει να είναι διαθέσιμες στο διαδίκτυο και κατόπιν αιτήσεως θα πρέπει να παρέχονται συμπληρωματικές πληροφορίες όσον αφορά τις περιπτώσεις αυτές,
 - κάθε χώρα πρέπει να έχει μια κεντρική βάση δεδομένων, και όχι ξεχωριστές βάσεις δεδομένων για κάθε επιμέρους περιφέρεια,
 - ανακοινώσεις σχετικά με νέα συμβάντα θα πρέπει να δημοσιοποιούνται άμεσα στο διαδίκτυο·
 - κάθε περίπτωση που καταχωρίζεται στη βάση δεδομένων θα πρέπει να περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με το όνομα του ρυπαίνοντος, τη φύση και την έκταση της προκληθείσας ζημίας, μέτρα πρόληψης/αποκατάστασης που έχουν ληφθεί ή πρόκειται να ληφθούν, διαδικασίες που διενεργούνται από και/ή σε συνεργασία με τις αρχές·

40. ζητεί να επεκταθούν οι κατηγορίες επικίνδυνων δραστηριοτήτων που προβλέπονται στο παράρτημα ΙΙΙ προκειμένου να συμπεριληφθούν σε αυτές όλες οι δυνητικά επιβλαβείς δραστηριότητες για το περιβάλλον και την ανθρώπινη υγεία·
41. τονίζει τη σημασία ενός πνεύματος πρόληψης της περιβαλλοντικής ζημίας μέσω μιας συστηματικής εκστρατείας ενημέρωσης, στο πλαίσιο της οποίας τα κράτη μέλη διασφαλίζουν ότι οι δυνητικοί ρυπαίνοντες και τα δυνητικά θύματα θα ενημερώνονται για τους κινδύνους που διατρέχουν, τη διαθεσιμότητα ασφάλισης ή άλλων χρηματοοικονομικών και νομικών μέσων που μπορούν να τους προστατεύσουν από τους εν λόγω κινδύνους, καθώς και για τα οφέλη που μπορούν να αποκομίσουν·
42. θεωρεί ότι όλες οι περιπτώσεις αποδεδειγμένης ευθύνης, καθώς και τα στοιχεία που αφορούν τις κυρώσεις που επιβλήθηκαν, πρέπει να δημοσιοποιούνται προκειμένου να υπάρχει ευρεία διαφάνεια όσον αφορά το πραγματικό κόστος των περιβαλλοντικών ζημιών·
43. προτείνει να δημιουργηθεί ένας μηχανισμός που θα ενθαρρύνει τη διατύπωση παρατηρήσεων και προτάσεων εκ μέρους των περιβαλλοντικών ΜΚΟ και άλλων ενδιαφερόμενων μερών·
44. προτείνει τη θέσπιση φορολογικών ελαφρύνσεων ή άλλων ευνοϊκών ρυθμίσεων για τις επιχειρήσεις που συμβάλλουν με επιτυχία στην πρόληψη των περιβαλλοντικών ζημιών·
45. προτείνει τη σύσταση ειδικών ανεξάρτητων αρχών, στις οποίες θα ανατεθούν εξουσίες διαχείρισης, ελέγχου καθώς και εξουσίες επιβολής κυρώσεων δυνάμει της ΟΠΕ, συμπεριλαμβανομένης της δυνατότητας να απαιτούν χρηματοοικονομικές εγγυήσεις από τα μέρη που ενδεχομένως ευθύνονται, λαμβάνοντας υπόψη την ειδική κατάσταση του κάθε δυνητικού ρυπαίνοντος, για παράδειγμα όσον αφορά τις περιβαλλοντικές άδειες·
46. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι η ΟΠΕ θα υποστηρίζει επαρκώς τις προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων των οδηγιών της ΕΕ για τα πτηνά και τους οικοτόπους· τονίζει ότι οι αρχές που είναι αρμόδιες για περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις πρέπει να συμμετέχουν στην εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας περί περιβαλλοντικής ευθύνης·
47. καλεί την Επιτροπή να ενισχύσει το πρόγραμμα κατάρτισης σχετικά με την εφαρμογή της ΟΠΕ στα κράτη μέλη και να δημιουργήσει γραφεία υποστήριξης για επαγγελματίες, τα οποία θα παρέχουν πληροφορίες, συνδρομή και στήριξη όσον αφορά τις εκτιμήσεις κινδύνου και ζημιών· συνιστά επιπλέον την έγκριση εγγράφων προσανατολισμού, τα οποία θα βοηθούν τα κράτη μέλη να μεταφέρουν ορθά την οδηγία στο εθνικό τους δίκαιο·
48. επαναλαμβάνει ότι, σύμφωνα με την ΟΠΕ, τα πρόσωπα που πλήττονται από περιβαλλοντική ζημία θα πρέπει να έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τις αρμόδιες αρχές να λάβουν μέτρα· λαμβάνοντας υπόψη ότι, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο, θα πρέπει να εξασφαλίζεται στους ευρωπαίους πολίτες αποτελεσματική και έγκαιρη πρόσβαση στη δικαιοσύνη (άρθρο 9 παράγραφος 3 της Σύμβασης του Aarhus, άρθρο 6 της ΣΕΕ και συναφείς διατάξεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προάσπιση των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου) και ότι το κόστος της περιβαλλοντικής ζημίας θα πρέπει

να βαρύνει τον ρυπαίνοντα (άρθρο 191 της ΣΛΕΕ): καλεί συνεπώς την Επιτροπή να υποβάλει νομοθετική πρόταση σχετικά με σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα για την εφαρμογή του πλώνα «πρόσβαση στη δικαιοσύνη» της Σύμβασης του Aarhus· ζητεί από την Επιτροπή να εξετάσει τη δυνατότητα θέσπισης μηχανισμών συλλογικής αποζημίωσης για παράβαση του δικαίου της Ένωσης στον τομέα του περιβάλλοντος·

49. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, να εξετάσει το ενδεχόμενο να επιβάλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να υποβάλλουν εκθέσεις κάθε δύο έτη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας·
50. θεωρεί ότι οι ποινικές κυρώσεις αποτελούν ένα ακόμη σημαντικό αποτρεπτικό μέσο για τις περιβαλλοντικές ζημίες και παρατηρεί με λύπη ότι η οδηγία 2008/99/ΕΚ της 19ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου δεν είναι επικαιροποιημένη· καλεί την Επιτροπή να λάβει χωρίς καθυστέρηση μέτρα για την επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας ώστε να καλύπτονται όλες οι ισχύουσες νομοθετικές διατάξεις της Ένωσης για το περιβάλλον·
51. αναθέτει στον Πρόεδρό του να διαβιβάσει το παρόν ψήφισμα στο Συμβούλιο και στην Επιτροπή, καθώς και στα κοινοβούλια και στις κυβερνήσεις των κρατών μελών.

20.6.2017

ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΕΡΙΒΑΛΛΟΝΤΟΣ, ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑΣ ΤΩΝ ΤΡΟΦΙΜΩΝ

προς την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων

σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας 2004/35/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 21ης Απριλίου 2004, σχετικά με την περιβαλλοντική ευθύνη όσον αφορά την πρόληψη και την αποκατάσταση περιβαλλοντικής ζημίας (2016/2251(INI))

Συντάκτης γνωμοδότησης: Benedek János

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

Η Επιτροπή Περιβάλλοντος, Δημόσιας Υγείας και Ασφάλειας των Τροφίμων καλεί την Επιτροπή Νομικών Θεμάτων, που είναι αρμόδια επί της ουσίας, να συμπεριλάβει στην πρόταση ψηφίσματός της τις ακόλουθες προτάσεις:

1. επισημαίνει ότι, λόγω της διακριτικής ευχέρειας που ανατίθεται στο πλαίσιο της οδηγίας για την περιβαλλοντική ευθύνη (ΟΠΕ), η εφαρμογή της στα κράτη μέλη δεν είναι συντονισμένη και στερείται εναρμόνισης και αποτελεσματικότητας, με αποτέλεσμα να προκύπτουν ανεπάρκειες εφαρμογής, σημαντικές διαφορές μεταξύ των κρατών μελών ως προς τον αριθμό των υποθέσεων και έλλειψη ισότιμων όρων ανταγωνισμού για τους φορείς εκμετάλλευσης·
2. ζητεί να αναθεωρηθεί το συντομότερο δυνατό η ΟΠΕ·
3. ζητεί, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, μεγαλύτερη σαφήνεια του ορισμού της ‘περιβαλλοντικής ζημίας’, στο άρθρο 2 παράγραφος 1, ιδίως όσον αφορά τα κριτήρια που αφορούν τον προσδιορισμό των αρνητικών επιπτώσεων για τα προστατευόμενα είδη και τους οικοτόπους (παράρτημα Ι), και τους κινδύνους ζημίας των υδάτων και του εδάφους (άρθρο 2 παράγραφος 1)· ζητεί τον επαναπροσδιορισμό τους προκειμένου να καλύπτουν όλες τις ζημίες στο περιβάλλον·
4. καλεί, επιπλέον, την Επιτροπή να συμπεριλάβει τα «οικοσυστημάτων» στους ορισμούς της «περιβαλλοντικής ζημίας» και των «φυσικών πόρων» του άρθρου 2·
5. σημειώνει ότι ορισμένα κράτη μέλη εμφανίζονται να κάνουν χρήση της ΟΠΕ σχετικά συχνά για συμβάντα περιβαλλοντικής ζημίας, ενώ άλλα κράτη μέλη φαίνεται ότι

εφαρμόζουν την εθνική νομοθεσία αντί της ΟΠΕ·για συμβάντα περιβαλλοντικής ζημίας·

6. εκφράζει την ικανοποίησή του για τις προσπάθειες της Επιτροπής να αξιολογήσει και να γεφυρώσει τις διαφορές στην εφαρμογή της ΟΠΕ στα διάφορα κράτη μέλη·
7. χαιρετίζει την ανάπτυξη του πολυετούς προγράμματος εργασίας σχετικά με την ΟΠΕ για την περίοδο 2017 - 2020·
8. υπενθυμίζει τις εμπειρίες από την εφαρμογή των ισχυουσών χρηματοπιστωτικών εγγυήσεων, που έχουν καταδείξει ότι υφίστανται προβλήματα όσον αφορά τη διασφάλιση της ευθύνης των φορέων εκμετάλλευσης για τις περιβαλλοντικές ζημίες, και εκφράζει την ανησυχία του σχετικά με τις περιπτώσεις στις οποίες οι φορείς εκμετάλλευσης δεν ήταν σε θέση να αναλάβουν το κόστος της περιβαλλοντικής αποκατάστασης·
9. υπενθυμίζει ότι η απουσία υποχρέωσης των φορέων εκμετάλλευσης να έχουν χρηματοοικονομική ασφάλεια όσον αφορά την περιβαλλοντική ευθύνη ενδέχεται να εμποδίσει την πλήρη αποζημίωση για δαπάνες σε περίπτωση σοβαρού συμβάντος·
10. ζητεί οποιοσδήποτε φορέας επωφελείται από την υλοποίηση δραστηριοτήτων να είναι επίσης υπεύθυνος για οποιαδήποτε περιβαλλοντική ζημία ή ρύπανση προκληθεί εξαιτίας των δραστηριοτήτων αυτών·
11. θεωρεί ότι στο άρθρο 1, το πλαίσιο για την περιβαλλοντική ευθύνη θα πρέπει να επεκταθεί για να συμπεριλάβει και την αποκατάσταση του περιβάλλοντος και την επαναφορά των οικοσυστημάτων στην αρχική τους κατάσταση μετά τον τερματισμό των επαγγελματικών δραστηριοτήτων, ακόμη και όταν η περιβαλλοντική ζημία προκαλείται από δραστηριότητες ή εκπομπές που επιτρέπονται ρητά από τις αρμόδιες αρχές·
12. εκφράζει αποδοκιμασία για το γεγονός ότι υπάρχουν δραστηριότητες με δυνητικές αρνητικές επιπτώσεις στη βιοποικιλότητα και το περιβάλλον, όπως η μεταφορά επικίνδυνων ουσιών μέσω αγωγών, οι δραστηριότητες εξόρυξης και η εμφάνιση χωροκατακτητικών ξένων ειδών που δεν καλύπτονται επί του παρόντος από την απαίτηση περί αντικειμενικής ευθύνης· επισημαίνει ότι, ιδίως όσον αφορά τη ζημία για τη βιοποικιλότητα, οι δραστηριότητες που περιλαμβάνονται στο παράρτημα ΙΙΙ δεν καλύπτουν επαρκώς τους τομείς που θα μπορούσαν δυνητικά να οδηγήσουν σε ζημίες·
13. θεωρεί ότι, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, θα πρέπει να δοθεί προτεραιότητα στη διεύρυνση της αντικειμενικής ευθύνης σε δραστηριότητες που δεν καλύπτονται από το παράρτημα ΙΙΙ για κάθε περιβαλλοντική ζημία με σημαντικές δυσμενείς επιπτώσεις, ώστε να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας όσον αφορά την εφαρμογή της αρχής «ο ρυπαίνων πληρώνει» και να παρασχεθεί κίνητρο στους φορείς εκμετάλλευσης να διαχειρίζονται ορθά τον κίνδυνο των δραστηριοτήτων τους·
14. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, να διευρύνει το πεδίο εφαρμογής της οδηγίας και να προβλέψει επίσης ευθύνη για ζημίες στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον, π.χ. την ατμόσφαιρα ή τους υγρότοπους· θεωρεί ότι αυτό θα εξορθολογίσει την ΟΠΕ σε συνάρτηση με άλλες νομοθετικές πράξεις της ΕΕ σχετικά με την προστασία της ανθρώπινης υγείας και του περιβάλλοντος και θα διευκολύνει την προσθήκη διατάξεων στην ΟΠΕ, όπως την ενσωμάτωση απαίτηση λήψης προληπτικών μέτρων και επειγόντων διορθωτικών μέτρων, είτε στο πλαίσιο της ίδιας της οδηγίας είτε

στο εθνικό δίκαιο που την εφαρμόζει·

15. καλεί την Επιτροπή να μεριμνήσει ότι εφαρμόζεται η ΟΠΕ όσον αφορά την περιβαλλοντική ζημία που προκαλείται από την άσκηση οιασδήποτε επαγγελματικής δραστηριότητας και να διασφαλίσει την αντικειμενική ευθύνη του παραγωγού·
16. καλεί την Επιτροπή να συμπεριλάβει στην επόμενη αναθεώρηση της ΟΠΕ, τις ζημίες στην ανθρώπινη υγεία και το περιβάλλον οι οποίες προκαλούνται από την ατμοσφαιρική ρύπανση που εκπέμπεται από τα αυτοκίνητα κατά παράβαση της νομοθεσίας της ΕΕ όσον αφορά τις εκπομπές των αυτοκινήτων, καθώς αυτό θα μπορούσε να αυξήσει τα επίπεδα πρόληψης και προφύλαξης·
17. ζητεί επίσης να καταργηθούν οι επιλογές για χορήγηση εξαίρεσης λόγω άδειας και εξαίρεσης λόγω εξέλιξης της τεχνολογίας, προκειμένου να δημιουργηθούν ίσοι όροι ανταγωνισμού και να προωθηθεί η αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει» καθώς και να βελτιωθεί η αποτελεσματικότητα της νομοθεσίας·
18. συνιστά να καταστεί υποχρεωτική η επιλογή της απαίτησης για επικουρική κρατική ευθύνη, προκειμένου να εξασφαλιστεί η αποτελεσματική και προορατική εφαρμογή της νομοθεσίας·
19. θεωρεί ότι, λαμβάνοντας υπόψη τη σημασία και τις δυνητικές επιπτώσεις των καταστροφών που σχετίζονται με τη βιομηχανία και τους κινδύνους που ενέχουν για την ανθρώπινη υγεία, το φυσικό περιβάλλον και την περιουσία, θα πρέπει να προστεθούν περαιτέρω εγγυήσεις προκειμένου να παρασχεθεί στους ευρωπαίους πολίτες ένα ασφαλές και αξιόπιστο σύστημα πρόληψης και διαχείρισης καταστροφών που θα βασίζεται στον επιμερισμό κινδύνου, την ενισχυμένη ευθύνη των βιομηχανικών φορέων εκμετάλλευσης και την αρχή «ο ρυπαίνων πληρώνει»
20. καλεί την Επιτροπή, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, να εξετάσει το ενδεχόμενο να επιβάλει στα κράτη μέλη την υποχρέωση να υποβάλλουν εκθέσεις κάθε δύο έτη σχετικά με την εφαρμογή της οδηγίας·
21. διατυπώνει εκ νέου την έκκλησή του, στο πλαίσιο της επανεξέτασης της ΟΠΕ, για υποχρεωτική χρηματοοικονομική ασφάλεια π.χ. υποχρεωτική ασφάλιση περιβαλλοντικής ευθύνης, για τους φορείς εκμετάλλευσης· καλεί την Επιτροπή να αναπτύξει εναρμονισμένη ενωσιακή μεθοδολογία για τον υπολογισμό των ανώτατων ορίων ευθύνης, λαμβάνοντας υπόψη τα χαρακτηριστικά κάθε δραστηριότητας και της γύρω περιοχής, και να αξιολογήσει τη δυνατότητα συμπλήρωσης του μέτρου αυτού με ένα ταμείο σε επίπεδο ΕΕ ή έναν μηχανισμό επιμερισμού κινδύνου βάσει ασφάλισης για την κάλυψη του κόστους αποκατάστασης πέραν της υποχρεωτικής χρηματοοικονομικής ασφάλειας, σε συντονισμό με τα υφιστάμενα διεθνή ταμεία για την περιβαλλοντική ευθύνη·
22. καλεί την Επιτροπή να καθιερώσει ένα υποχρεωτικό ασφαλιστήριο συμβόλαιο περιβαλλοντικής ευθύνης για την κάλυψη όλων των φορέων εκμετάλλευσης της ΕΕ, και να υποχρεώσει κάθε κράτος μέλος να λάβει όλα τα αναγκαία μέτρα για να εξασφαλίσει την περιβαλλοντική ευθύνη όλων των φορέων εκμετάλλευσης στην επικράτειά του·
23. παροτρύνει τα κράτη μέλη να λάβουν μέτρα για να επιταχύνουν την ανάπτυξη μέσων και αγορών χρηματοοικονομικής ασφάλειας, εκ μέρους των κατάλληλων οικονομικών και

χρηματοπιστωτικών φορέων, συμπεριλαμβανομένων χρηματοπιστωτικών μηχανισμών σε περίπτωση αφερεγγυότητας, με στόχο να καταστεί δυνατή η χρήση χρηματοοικονομικών εγγυήσεων από τους φορείς εκμετάλλευσης για την κάλυψη των ευθυνών τους·

24. επιστά την προσοχή στη μελέτη σκοπιμότητας της Επιτροπής σχετικά με την έννοια ενός ενωσιακού μηχανισμού για τον επιμερισμό του κινδύνου βιομηχανικής καταστροφής¹ και τονίζει ότι είναι αναγκαίο να διενεργηθεί περαιτέρω ανάλυση και μια διεξοδικότερη μελέτη σκοπιμότητας σχετικά με τα βασικά νομικά και οικονομικά ζητήματα·
25. καλεί την Επιτροπή και τα κράτη μέλη να εξασφαλίσουν ότι η ΟΠΕ θα υποστηρίζει επαρκώς τις προσπάθειες για την επίτευξη των στόχων των οδηγιών της ΕΕ για τα πτηνά και τους οικοτόπους· επιμένει ότι οι αρχές που είναι αρμόδιες για περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις πρέπει να συμμετέχουν στην εφαρμογή και την επιβολή της νομοθεσίας περί περιβαλλοντικής ευθύνης·
26. θεωρεί ότι οι ποινικές κυρώσεις αποτελούν ένα ακόμη σημαντικό αποτρεπτικό παράγοντα για τις περιβαλλοντικές ζημιές και παρατηρεί με λύπη ότι η οδηγία 2008/99/ΕΚ της 19ης Νοεμβρίου 2008 σχετικά με την προστασία του περιβάλλοντος μέσω του ποινικού δικαίου δεν είναι επικαιροποιημένη· καλεί την Επιτροπή να αναλάβει δράση, χωρίς άλλη καθυστέρηση, για την επανεξέταση του πεδίου εφαρμογής της εν λόγω οδηγίας ώστε να καλύπτει κάθε εφαρμοστέα ενωσιακή νομοθετική πράξη για το περιβάλλον·
27. τονίζει ότι είναι επειγόντως αναγκαίο να θεσπιστεί ευρωπαϊκή νομοθεσία σχετικά με τα ελάχιστα πρότυπα για την υλοποίηση του πυλώνα της σύμβασης του Aarhus που αφορά την πρόσβαση στη δικαιοσύνη·
28. επαναλαμβάνει την έκκλησή του προς την Επιτροπή να υποβάλει, χωρίς περαιτέρω καθυστέρηση, πρόταση για τις περιβαλλοντικές επιθεωρήσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο.

¹ Study to explore the feasibility of creating a fund to cover environmental liability and losses occurring from industrial accidents (Μελέτη για τη διερεύνηση της δυνατότητας δημιουργίας ενός ταμείου που θα καλύπτει την περιβαλλοντική ευθύνη και τις ζημιές που προκύπτουν από βιομηχανικά ατυχήματα), τελική έκθεση, Ευρωπαϊκή Επιτροπή, ΓΔ ENV, 17 Απριλίου 2013.

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	8.6.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+ : 46 - : 4 0 : 3
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Margrete Auken, Pilar Ayuso, Zoltán Balczó, Ivo Belet, Biljana Borzan, Lynn Boylan, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Birgit Collin-Langen, Mireille D'Ornano, Miriam Dalli, Mark Demesmaeker, Bas Eickhout, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Arne Gericke, Jens Gieseke, Julie Girling, Françoise Grossetête, Jytte Guteland, György Hölvényi, Jean-François Jalkh, Benedek Jávor, Jo Leinen, Peter Liese, Norbert Lins, Valentinas Mazuronis, Susanne Melior, Bolesław G. Piecha, Pavel Poc, Frédérique Ries, Davor Škrlec, Renate Sommer, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean, Jadwiga Wiśniewska
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Jørn Dohrmann, Ismail Ertug, Eleonora Evi, Jan Huitema, Urszula Krupa, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Younous Omarjee, Sirpa Pietikäinen, Carolina Punset, Bart Staes, Tiemo Wölken, Carlos Zorrinho
Αναπληρωτές (άρθρο 200, παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Arnaud Danjean, Wim van de Camp

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗ ΓΝΩΜΟΔΟΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

46	+
ALDE	Jan Huitema, Valentinas Mazuronis, Gesine Meissner, Ulrike Müller, Carolina Punset, Frédérique Ries
ECR	Jørn Dohrmann, Arne Gericke
EFDD	Eleonora Evi
GUE/NGL	Lynn Boylan, Younous Omarjee
NI	Zoltán Balczó
PPE	Pilar Ayuso, Ivo Belet, Birgit Collin-Langen, Arnaud Danjean, Karl-Heinz Florenz, Francesc Gambús, Elisabetta Gardini, Jens Gieseke, Françoise Grossetête, György Hölvényi, Peter Liese, Norbert Lins, Sirpa Pietikäinen, Renate Sommer, Ivica Tolić, Adina-Ioana Vălean, Wim van de Camp
S&D	Biljana Borzan, Soledad Cabezón Ruiz, Nessa Childers, Miriam Dalli, Ismail Ertug, Jytte Guteland, Jo Leinen, Susanne Melior, Pavel Poc Tiemo Wölken, Flavio Zanonato, Carlos Zorrinho
VERTS/ALE	Margrete Auken, Bas Eickhout, Benedek Jávor, Davor Škrlec, Bart Staes

4	-
ECR	Julie Girling, Urszula Krupa, Bolesław G. Piecha, Jadwiga Wiśniewska

3	0
ECR	Mark Demesmaeker
ENF	Mireille D'Ornano, Jean-François Jalkh

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή

**ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΗΝ ΕΓΚΡΙΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

Ημερομηνία έγκρισης	2.10.2017
Αποτέλεσμα της τελικής ψηφοφορίας	+: 21 -: 1 0: 2
Βουλευτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Max Andersson, Joëlle Bergeron, Marie-Christine Boutonnet, Jean-Marie Cavada, Rosa Estaràs Ferragut, Laura Ferrara, Mary Honeyball, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Gilles Lebreton, Jiří Maštálka, Emil Radev, Julia Reda, Evelyn Regner, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Tadeusz Zwiefka
Αναπληρωτές παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Isabella Adinolfi, Angel Dzhambazki, Jens Rohde, Virginie Rozière, Tiemo Wölken
Αναπληρωτές (άρθρο 200 παρ. 2) παρόντες κατά την τελική ψηφοφορία	Kateřina Konečná, Jens Nilsson

**ΤΕΛΙΚΗ ΨΗΦΟΦΟΡΙΑ ΜΕ ΟΝΟΜΑΣΤΙΚΗ ΚΛΗΣΗ
ΣΤΗΝ ΑΡΜΟΔΙΑ ΕΠΙ ΤΗΣ ΟΥΣΙΑΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗ**

21	+
ALDE	Jean-Marie Cavada, Jens Rohde
EFDD	Joëlle Bergeron, Laura Ferrara
GUE/NGL	Kateřina Konečná, Jiří Maštálka
PPE	Rosa Estaràs Ferragut, Emil Radev, Pavel Svoboda, József Szájer, Axel Voss, Francis Zammit Dimech, Tadeusz Zwiefka
S&D	Mary Honeyball, Sylvia-Yvonne Kaufmann, Jens Nilsson, Evelyn Regner, Virginie Rozière, Tiemo Wölken
Verts/ALE	Max Andersson, Julia Reda

1	-
ECR	Angel Dzhambazki

2	0
ENF	Marie-Christine Boutonnet, Gilles Lebreton

Υπόμνημα των χρησιμοποιούμενων συμβόλων:

+ : υπέρ

- : κατά

0 : αποχή